

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2023. március 9.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – A környezeti levegő minősége – 2008/50/EK irányelv – 13. cikk és 23. cikk – Az emberi egészség védelme érdekében meghatározott határértékek – Túllépés – Levegőminőségi terv – 2010/75/EU irányelv – A környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése – Hőerőmű üzemeltetésére vonatkozó engedély frissítése – Kibocsátási határértékek – A 15. cikk (4) bekezdése – Kevésbé szigorú kibocsátási határértékek megállapítására vonatkozó, eltérés iránti kérelem – Jelentős szennyezés – 18. cikk – A környezetminőségi szabványok tiszteletben tartása – Az illetékes hatóság kötelezettségei”

A C-375/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2021. június 17-én érkezett, 2021. június 1-jei határozatával terjesztett elő

a **Sdruzenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie”**,

a **„The Green Tank – grazhdansko sdruzenie s nestopanska tsel” – Görög Köztársaság,**

NS

és

az **Izpalnitelen director na Izpalnitelna agentsia po okolna sreda,**

a **„TETS Maritsa Iztok 2” EAD**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl és J. Passer (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie” képviselőjében A. M. Kodzhabashev, R. I. Stoilova advokati és F. Logue solicitor,
- a „TETS Maritsa iztok 2” EAD képviselőjében Z. D. Dinchev,
- a bolgár kormány képviselőjében T. Mitova és L. Zaharieva, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Palatiello avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében V. Bozhilova, M. Noll-Ehlers és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. szeptember 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 152., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 346., 62. o.) 13. és 23. cikkének, valamint az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 334., 17. o.; helyesbítések: HL 2012. L 158., 25. o.; HL 2017. L 22., 86. o.; HL 2017. L 158., 51. o.) 15. cikke (4) bekezdésének és 18. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelem előterjesztésére az egyfelől a Sdruzhenie „Zemyata – dostap do pravosadie” bolgár egyesület, a „The Green Tank – grazhdansko sdruzhenie s nestopanska tsel” – Görög Köztársaság görög nonprofit egyesület és a görög állampolgárságú NS, másfelől az Izpalnitelna agentsya po okolna sreda (környezetvédelmi végrehajtó hivatal, Bulgária) ügyvezető igazgatója (a továbbiakban: ügyvezető igazgató) és egy hőerőmű üzemeltetésével foglalkozó „TETS Maritsa Iztok 2” EAD közötti jogvitában került sor, amelynek tárgya a TETS Maritsa iztok 2 bolgár hőerőművel kapcsolatban egy villamosenergia-termelésre szolgáló tüzelőberendezés, egy hidrogén-előállító üzem és egy inerthulladék-, építési hulladék-, veszélyes- és nemveszélyeshulladék-lerakó üzemeltetésére vonatkozó engedélynek az ügyvezető igazgató általi frissítése volt.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2008/50 irányelv

- 3 A 2008/50 irányelv (18) preambulumbekkezdése a következőképpen rendelkezik:

„Levegőminőségi terveket kell kidolgozni az olyan zónákra és agglomerációkra vonatkozóan, amelyekben a környezeti levegőben lévő szennyező anyagok koncentrációja túllépi a vonatkozó levegőminőségi célértékeket vagy határértékeket, továbbá adott esetben az ideiglenes túrértékeket. A légszennyező anyagokat számos különböző forrás és tevékenység bocsátja ki. A különböző szakpolitikák közötti koherencia biztosítása érdekében az ilyen levegőminőségi terveknek, amennyiben megvalósítható, összhangban kell lenniük a nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról szóló, 2001. október 23-i 2001/80/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2001. L 309., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 299. o.], az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről szóló, 2001. október 23-i 2001/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv HL 2001. L 309., 22. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 320. o.] és a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló, 2002. június 25-i 2002/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2002. L 189., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 101. o.]] alapján készült tervekkel és programokkal, és azokba be kell épülniük. Ezenkívül az ipari tevékenységeknek a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 2008. január 15-i 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2008. L 24., 8. o.]] értelmében történő engedélyezésekor teljes mértékben figyelembe kell venni az ezen irányelvben meghatározott, a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzéseket.”

- 4 A 2008/50 irányelv „Tárgy” című 1. cikke kimondja:

„Ezen irányelv olyan intézkedéseket állapít meg, amelyek célja a következő:

1. a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzések meghatározása és létrehozása az emberi egészségre, valamint a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése érdekében;

[...]”

- 5 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

5. »határérték«: az emberi egészségre és/vagy a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése céljából tudományos ismeretek alapján meghatározott szint, amelyet adott időtartamon belül kell elérni, elérése után pedig nem szabad túllépni;

[...]

9. »célérték«: az emberi egészségre és a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése céljából meghatározott szint, amelyet – amennyiben lehetséges – adott időtartam alatt kell elérni;

[...]

- 6 Az említett irányelvnek „Az emberi egészség védelme érdekében meghatározott határértékek és riasztási küszöbértékek” című 13. cikke az (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy zónáikban és agglomerációikban a környezeti levegőben lévő kén-dioxid, PM₁₀, ólom és szén-monoxid szintje nem lépi túl [helyesen: ne lépje túl] a XI. mellékletben meghatározott határértékeket.

A nitrogén-dioxid és a benzol tekintetében a XI. mellékletben meghatározott határértékeket az ott meghatározott időponttól kezdődően nem lehet túllépni.

Ezen követelmények betartását a III. mellékletnek megfelelően kell vizsgálni.

A XI. mellékletben meghatározott tűréshatár a 22. cikk (3) bekezdésével és a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban alkalmazandó.”

- 7 Ugyanezen irányelvnek „A levegőminőségi tervek” című 23. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„A XI. és XIV. mellékletben meghatározott határérték vagy célérték teljesítése céljából a tagállamok biztosítják az olyan zónákra és agglomerációkra vonatkozó levegőminőségi tervek kidolgozását, ahol a környezeti levegőben lévő szennyező anyagok szintje túllép bármilyen határértéket vagy célértéket, valamint az ezekhez kapcsolódó bármilyen megfelelő tűréshatárt.

Azon határértékek túllépéskor, amelyek esetében már lejárt a teljesítésre vonatkozó határidő, a levegőminőségi tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb ideig tartson [helyesen: a lehető legrövidebb legyen]. [...]

[...]

A 2010/75 irányelv

- 8 A 2010/75 irányelv „Fogalommeghatározás” című 3. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

2. »környezetszennyezés«: az emberi tevékenység eredményeképpen anyag, rezgés, hő vagy zaj közvetlen vagy közvetett kibocsátása a levegőbe, talajba vagy a vízbe, amely veszélyt jelenthet az emberi egészségre vagy a környezet minőségére, kárt okozhat az anyagi javakban, illetve akadályozza vagy zavarja a környezet élvezetét vagy annak más jogszerű használatát;

[...]

6. »környezetminőségi szabvány«: olyan követelmények összessége, amelynek egy adott környezet vagy annak egy bizonyos része egy adott időben meg kell, hogy feleljen, ahogy ezt az uniós joganyag meghatározza;

[...]

- 9 Ezen irányelvnek „Az engedélyben foglalt feltételek” című 14. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az engedély tartalmazza valamennyi szükséges intézkedést a 11. és 18. cikkben említett követelmények teljesítéséhez.

[...]

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a kibocsátási határértékek kiegészíthetők vagy helyettesíthetők az azokkal egyenértékű, azonos szintű környezetvédelmet biztosító műszaki paraméterekkel vagy intézkedésekkel.

[...]

(4) A 18. cikk sérelme nélkül az illetékes hatóság az engedélyre a BAT-következtetésekben ismertetett elérhető legjobb technikák alkalmazásával teremthető feltételeknél szigorúbb feltételeket is megállapíthat. A tagállamok megállapíthatnak szabályokat, amelyek alapján az illetékes hatóság megállapíthat ilyen szigorúbb feltételeket.

[...]

- 10 Az említett irányelv „Kibocsátási határértékek és az azokkal egyenértékű paraméterek és műszaki intézkedések” című 15. cikke értelmében:

„(1) A szennyező anyagokra vonatkozó kibocsátási határértékeket azoknál a pontoknál kell alkalmazni, ahol a kibocsátás elhagyja a létesítményt, és figyelmen kívül kell hagyni a pontok előtti bármilyen hígítást a határértékek megállapításakor.

[...]

(2) A 18. cikk sérelme nélkül, a 14. cikk (1) és (2) bekezdésében említett kibocsátási határértékek és az azokkal egyenértékű műszaki paraméterek az elérhető legjobb technikákon alapulnak anélkül, hogy előírnák bármilyen technika vagy meghatározott technológia használatát.

(3) Az illetékes hatóságnak olyan kibocsátási határértékeket kell meghatároznia, amelyek biztosítják, hogy normál üzemeltetési feltételek mellett a kibocsátások nem haladják meg a BAT-következtetésekről szóló, a 13. cikk (5) bekezdésében említett határozatokban foglalt [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket, mégpedig az alábbiak egyike révén:

- a) olyan kibocsátási határértékek meghatározása, amelyek nem haladják meg a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket. E kibocsátási határértékeket a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szintekre vonatkozó időszakokkal azonos hosszúságú vagy rövidebb időszakokra vonatkozóan, a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szintekre vonatkozó referenciatételekkel azonos feltételek mellett kell megállapítani; vagy
- b) az a) pontban említettektől az értékek, az időszakok és a referenciatételek tekintetében eltérő kibocsátási határértékek meghatározása.

A b) pont alkalmazása esetén az illetékes hatóság legalább évente értékeli a kibocsátások ellenőrzésének eredményeit annak biztosítása érdekében, hogy a normál üzemeltetési feltételek melletti kibocsátások ne haladják meg a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket.

(4) A (3) bekezdéstől eltérve, és a 18. cikk sérelme nélkül az illetékes hatóság meghatározott esetekben kevésbé szigorú kibocsátási határértékeket is meghatározhat. Ilyen eltérés csak akkor alkalmazható, ha az értékelés azt mutatja, hogy a BAT-következtetésekben ismertetett [BAT]-okkal megvalósítható kibocsátási szintek elérése aránytalanul magas költségekkel járna a környezeti előnyökhöz képest, az alábbiak miatt:

a) az érintett létesítmény földrajzi helye és a helyi környezeti feltételek; vagy

b) az érintett létesítmény műszaki jellemzői.

Az illetékes hatóság az engedélyezési feltételekhez csatolt mellékletben dokumentálja az első albekezdés alkalmazását, ideértve az értékelés eredményeit és az alkalmazott feltételek indokolását is.

Az első albekezdéssel összhangban megállapított kibocsátási határértékek azonban – adott esetben – nem haladhatják meg az ezen irányelv mellékleteiben meghatározott kibocsátási határértékeket.

Az illetékes hatóság minden esetben biztosítja, hogy ne kerüljön sor jelentős szennyezés okozására, és hogy elérjék a környezet egészének magas szintű védelmét.

[...]

Az illetékes hatóság újraértékeli az első albekezdés alkalmazását az engedélyben foglalt feltételek 21. cikk szerinti minden egyes újraértékelésének részeként.

[...]”

- 11 Ugyanezen irányelv „Környezetminőségi szabványok” című 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a környezetminőségi szabvány szigorúbb feltételeket követel meg, mint amilyenek a [BAT]-okkal elérhetők, az engedélybe további intézkedéseket kell belefoglalni az egyéb, környezetminőségi szabványoknak való megfelelés céljából hozható intézkedések sérelme nélkül.”

- 12 A 2010/75 irányelvnek „A kéntelenítési arány” című 31. cikke kimondja:

„(1) Az olyan hazai szilárd tüzelőanyagot égető tüzelőberendezések esetében, amelyek e tüzelőanyag jellemzői miatt nem tudják betartani a 30. cikk (2) és (3) bekezdésében említett, kén-dioxidra vonatkozó kibocsátási határértékeket, a tagállamok ezek helyett az V. melléklet 5. részében rögzített minimális kéntelenítési arányokat alkalmazhatják az említett melléklet 6. részében foglalt megfelelési szabályokkal összhangban és a 72. cikk (4) bekezdésének a) pontjában említett műszaki jelentésnek az illetékes hatóság általi előzetes jóváhagyásával.

(2) A hazai szilárd tüzelőanyagot égető tüzelőberendezések esetében, amelyek együttesen a hulladékot, és amelyek a hazai szilárd tüzelőanyag jellemzői miatt nem tudják betartani a

VI. melléklet 4. részének 3.1. vagy 3.2. pontjában említett, kén-dioxidra vonatkozó C_{tech} -értékeket, a tagállamok ezen értékek helyett alkalmazhatják az V. melléklet 5. részében meghatározott minimális kéntelenítési arányokat az említett melléklet 6. részében meghatározott megfelelőségi szabályokkal összhangban. Amennyiben a tagállamok ezen bekezdés alkalmazása mellett döntenek, a VI. melléklet 4. részének 1. pontjában említett Chulladék értékének 0 mg/Nm³-nek kell lennie.

(3) 2019. december 31-ig a Bizottság felülvizsgálja az V. melléklet 5. részében meghatározott minimális kéntelenítési arányok alkalmazásának lehetőségét, figyelembe véve különösen a [BAT]-okat és a csökkentett kén-dioxid-kibocsátásból nyert előnyöket.”

A Bizottság (EU) 2017/1442 végrehajtási határozata

- 13 A 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetéseknek a nagy tüzelőberendezések tekintetében történő meghatározásáról szóló, 2017. július 31-i (EU) 2017/1442 bizottsági végrehajtási határozat (HL 2017. L 212., 1. o.) többek között a BAT-okhoz kapcsolódó kibocsátási szinteket írja elő a kén-dioxid-kibocsátás tekintetében.

A bolgár jog

A környezeti levegő tisztaságáról szóló törvény

- 14 Az 1996. május 28-i Zakon za chistotata na atmosferniya vazduh (a környezeti levegő tisztaságáról szóló törvény; a DV 1996. május 28-i 45. száma) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: a környezeti levegő tisztaságáról szóló törvény) 6. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„(1) A környezetvédelmi és vízügyi miniszter, valamint az egészségügyi miniszter közösen fogad el a környezeti levegőben lévő káros anyagok (szennyező anyagok) határértékeit és a káros anyagok (szennyező anyagok) lerakódásainak határértékeit meghatározó rendeleteket.”

- 15 A környezeti levegő tisztaságáról szóló törvény „A helyhez kötött légszennyező források kibocsátása” című I. szakaszának „A kibocsátások korlátozása” című 3. fejezetében szereplő 9. cikkének szövege a következő:

„(1) A környezetvédelmi és vízügyi miniszter, valamint az érintett miniszterek közösen fogadnak el a létesítmények és helyhez kötött tevékenységek által a környezeti levegőbe kibocsátott káros anyagok (szennyező anyagok) határértékeit megállapító rendeleteket.

(2) A kibocsátási határértékeket a káros anyagok (szennyező anyagok) 6. cikkben említett új határértékeinek megfelelő környezeti levegőminőség biztosítása érdekében alakítják ki.

(3) A kibocsátási határértékek a 3. cikk (2) bekezdésében és a 10a. cikkben említett esetek kivételével minden létesítményre és tevékenységre nézve kötelezőek.

(4) A kibocsátási határértékeket a következők alapján kell meghatározni:

1. a Bizottság által a Zakon za opazvane na okolnata sreda (a környezetvédelemről szóló törvény) kiegészítő rendelkezései (a DV 2002. szeptember 25-i 91. száma) alapeljárásra alkalmazandó változatának (a továbbiakban: környezetvédelemről szóló törvény) 42c. pontja értelmében elfogadott, [BAT]-okra vonatkozó következtetések;

2. a technika és a technológia legújabb fejleményei, tudományos felfedezések és e felfedezések gyakorlati alkalmazásának eredményei.

(5) Az adott település területén uralkodó viszonyoktól függően az adott településeken, körzetekben vagy agglomerációkban lévő létesítmények és tevékenységek számára az (1) bekezdésben és a 9a–9d. cikkben említett rendeletekben meghatározottaknál szigorúbb kibocsátási határértékek is megállapíthatók.

[...]

16 A környezeti levegő tisztaságáról szóló törvény 27. cikke előírja:

„(1) Amennyiben egy adott körzetben a kibocsátások teljes mennyisége a környezeti levegőben lévő káros anyagokra (szennyező anyagokra) vonatkozó határértékek és a lerakódásra vonatkozó határértékek túllépéséhez vezet, a települések polgármesterei programokat dolgoznak ki és hajtanak végre a szennyező anyagok szintjének csökkentése és a 6. cikk alapján megállapított határértékeknek való megfelelés érdekében. A programokat az önkormányzati tanácsok fogadják el.

[...]

(4) Az (1) bekezdésben említett programok magukban foglalják a következőket is: célkitűzések, intézkedések, szakaszok és határidők, amelyeken belül ezeket el kell érni; a végrehajtásért felelős szervezetek és intézmények, a végrehajtás biztosításának eszközei, a végrehajtás jelentési és ellenőrzési rendszere, valamint az eredmények értékelési rendszere.

(5) Azokban az esetekben, amikor egy vagy több szennyező anyag szintje meghaladja a megállapított határértékeket, és lejárt az e határértékek betartásának határideje, az (1) bekezdésben említett programoknak megfelelő intézkedéseket kell tartalmazniuk annak biztosítására, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen.

(6) Az (1) bekezdésben említett programok intézkedései végrehajtásának minden évben a káros anyagokra vonatkozó határértékek túllépése számának és a szennyező anyagok átlagos éves szintjének csökkenéséhez kell vezetnie, amennyiben azok magasabbak azon határértékeknél, amelyeket a település területén a környezetvédelmi nyomon követést végző nemzeti rendszer részét képező ellenőrző pontokon rögzített környezeti levegőminőség tekintetében meghatároztak.

[...]

A környezetvédelemről szóló törvény

17 A környezetvédelemről szóló törvény 123. cikke kimondja:

(1) A 117. cikk szerinti integrált engedély magában foglalja:

1. [...] a 8. melléklet szerinti anyagok és egyéb szennyező anyagok kibocsátási határértékei, amelyek jelentős mennyiségben szabadulhatnak fel az érintett létesítményből:

a) a kibocsátási határértékek meghatározása során figyelembe kell venni az anyagok tulajdonságait és a szennyezés egyik közegből a másikba való átjuttatására való képességét;

b) a kibocsátási határértékek kiegészíthetők vagy helyettesíthetők az azokkal egyenértékű, azonos szintű környezetvédelmet biztosító műszaki paraméterekkel vagy intézkedésekkel;

[...]

4. a kibocsátások nyomon követésének megfelelő feltételei:

[...]

(2) A 120. cikk (1) bekezdése szerinti illetékes hatóság a BAT-ra vonatkozó következtetések figyelembevételével állapítja meg az engedély feltételeit.

[...]

(11) [...] Az integrált engedélyben a 120. cikk (1) bekezdése szerinti illetékes hatóság szükség esetén további intézkedéseket ír elő az olyan környezetminőségi előírásoknak való megfelelés érdekében, amelyek szigorúbbak, mint a BAT alkalmazásával elérhetők. Ez nem érinti az egyéb környezetminőségi előírásoknak való megfelelés elérése érdekében előírt intézkedések hatását. [...]

18 A környezetvédelemről szóló törvény 123a. cikke kimondja:

„[...] (1) A 123. cikk (1) bekezdésének 1. pontjában említett kibocsátási határértékek rendes működési feltételek mellett:

1. nem haladhatják meg az Európai Bizottság határozatával megállapított BAT-következtetésekben meghatározott kibocsátási szinteket; ezen kibocsátási határértékek ugyanolyan vagy rövidebb időszakokra és ugyanolyan referenciatételekre vonatkoznak, mint a határozatokban meghatározott kibocsátási szintek, vagy

2. eltérnek az 1. pontban említett szintektől, azonban biztosítják az Európai Bizottság határozatával megállapított BAT-következtetésekben meghatározott kibocsátási szintek tiszteletben tartását.

(2) Az (1) bekezdés 2. pontja szerinti megfelelést a kibocsátások ellenőrzésével és az eredményeknek az ellenőrzést végző hatóság által évente legalább egyszer történő értékelésével kell biztosítani.

(3) [...] A 120. cikk (1) bekezdése szerinti illetékes hatóság az (1) bekezdésben foglaltaknál kevésbé szigorú kibocsátási határértékeket állapíthat meg, amennyiben az értékelés azt mutatja, hogy az Európai Bizottság határozatával megállapított BAT-következtetésekben ismertetett BAT-okkal megvalósítható kibocsátási szintek elérése aránytalanul magas költségekkel járna a környezeti előnyökhöz képest, az alábbiak miatt:

1. a létesítmény földrajzi elhelyezkedése, vagy
2. a természeti terület környezeti jellemzőiről, vagy
3. a létesítmény műszaki jellemzői.

(4) A (3) bekezdésben említett esetekben a kibocsátási határértékek nem vezethetnek jelentős szennyezéshez, és lehetővé kell tenniük a környezet magas szintű védelmének elérését.”

- 19 A környezetvédelemről szóló törvény kiegészítő rendelkezései meghatározzák a „kibocsátási határérték”, a „környezetvédelmi minőségi előírások”, az „integrált engedély” és a „BAT” fogalmát.

Az integrált engedélyek kiadásának feltételeiről és részletes szabályairól szóló rendelet

- 20 A 2009. október 2-i Naredba za usloviyata i reda za izdavane na kompleksni razreshitelni (az integrált engedélyek kiadásának feltételeiről és módjairól szóló rendelet; a DV 2009. október 9-i 80. száma) alapügyre alkalmazandó változatának 2. cikke tartalmazza az integrált engedély kiadásának feltételeit.

A nagy tüzelőberendezések által a légkörbe kibocsátott kén-dioxid, nitrogén-oxid és porkibocsátás határértékeiről szóló rendelet

- 21 A 2012. december 28-i Naredba za normite za dopustimi emisii na seren dioksid, aotni oksidi i prah, izpuskani v at golemi gorivni instalatsi (a nagy tüzelőberendezések által a légkörbe kibocsátott kén-dioxid, nitrogén-oxid és porkibocsátás határértékeiről szóló rendelet) (a DV 2013. január 8-i 2. száma) alapeljárásra alkalmazandó változatának 12. cikke a következőket írja elő:

„(1) Amennyiben valamely tüzelőberendezésben olyan hazai szilárd tüzelőanyagot égetnek el, amely jellemzői miatt nem teszi lehetővé az 5. cikkben meghatározott kén-dioxid-kibocsátási határérték betartását, az 1. melléklet 5. részében meghatározott minimális kéntelenítési arányok alkalmazhatók az 1. melléklet 6. részében megállapított szabályoknak megfelelően.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eltérés alkalmazása az üzemeltető által az integrált engedély megadása/felülvizsgálata előtt benyújtott és a környezetvédelmi és vízügyi miniszter vagy az általa megbízott köztisztviselő által jóváhagyott, az 5. cikkben meghatározott kibocsátási határértékek betartásának lehetetlenségére vonatkozó műszaki indokolás alapján engedélyezhető.

(3) Az Európai Bizottság részére készítendő éves jelentés céljából a tüzelőberendezések üzemeltetői március 31-ig benyújtják a környezetvédelmi és vízügyi miniszternek az előző évről vonatkozó információkat a következőkről:

1. az (1) bekezdés hatálya alá tartozó létesítmények esetében a felhasznált tüzelőanyag kéntartalma és az elért kéntelenítési arány átlagos havi értéke kéményenként vagy kazánonként [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 22 A TETS Maritsa Iztok 2 a legnagyobb a bulgáriai Maritsa Iztok energiatermelő komplexumban található, 1602 MW telepített összteljesítményű négy hőerőmű közül. Az erőművet Radnevo (Bulgária) település területén, Galabovo várostól légvonalban 24,5 km-re építették, és nyolc blokkból áll, amelyek beépített kéntelenítő berendezéssel vannak ellátva.
- 23 2018. december 21-i határozatával az ügyvezető igazgató frissítette a TETS Maritsa Iztok 2 részére 2005-ben kiadott, a fent említett létesítmények üzemeltetésére vonatkozó integrált engedélyt (a továbbiakban: vitatott határozat). E határozatot a 2017/1442 végrehajtási határozattal összefüggésben értelmezett 2010/75 irányelv átültetése céljából elfogadott, a környezetvédelemről szóló törvény alapján hozták.
- 24 Az ügyvezető igazgató szerint a kén-dioxid (SO₂) és a higany kibocsátási határértékei helyettesíthetők voltak egyenértékű, azonos szintű környezetvédelmet biztosító műszaki paraméterekkel vagy intézkedésekkel. Így a 2012. december 28-i rendelet 12. cikkével és a 2010/75 irányelv 31. cikkével összefüggésben értelmezett környezetvédelmi törvény alapügyre alkalmazandó változata 123. cikke (1) bekezdése (1) bekezdésének b) pontja alapján a SO₂-ot illetően eltérést engedélyeztek, a kéntelenítési arány meghatározása mellett.
- 25 Azonban az eltérésként engedélyezett kéntelenítési arányt a környezetvédelemről szóló törvény 123a. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseire tekintettel 97%-os és 97,5%-os szinten rögzítették. Ezeket a kéntelenítési szinteket, amelyek valójában nem teszik lehetővé a SO₂ tekintetében a BAT-okkal megvalósítható 320 mg/Nm³ legmagasabb kibocsátási szint biztosítását, hanem jellegénél fogva 570 mg/Nm³ SO₂-kibocsátáshoz vezetnek, azért rögzítették, mert a magasabb kéntelenítési szint az érintett üzemeltető részéről jelentős beruházást, ezáltal az e rendelkezés értelmében aránytalanul magas költségeket igényelt volna.
- 26 A Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie” által a vitatott határozattal szemben benyújtott keresetet az Administrativen sad Stara Zagora (Stara Zagora-i közigazgatási bíróság, Bulgária) 2020. augusztus 28-i ítéletével elutasította.
- 27 E bíróság úgy ítélte meg, hogy a Sdruzhenie „Za Zemyata dostap do pravosadie” állításával ellentétben nem kell megvizsgálni és értékelni a Galabovo településen a környezeti levegő minőségének kezelésére vonatkozóan az szálló por (PM₁₀) és kén-dioxid (SO₂) szennyező anyagok vonatkozásában a 2019–2023-as időszakra kidolgozott, Galabovo önkormányzata által a 2008/50 irányelv 23. cikke alapján 2018. november 30-án elfogadott terv frissítésének fontosságát. Az említett bíróság szerint az integrált engedély megadására és frissítésére vonatkozó, a 2009. október 2-i rendelet alapügyre alkalmazandó változatában meghatározott részletes eljárás nem követeli meg, hogy az integrált engedély frissítésének előfeltételeként ilyen tervet dolgozzanak ki, így az ügyvezető igazgató nem volt köteles alkalmazkodni e terv tartalmához.
- 28 Következésképpen ugyanezen bíróság úgy ítélte meg, hogy a környezetvédelemről szóló törvény 123. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfelelően a megengedhető kibocsátásokra vonatkozó szabványok kiegészíthetők vagy helyettesíthetők olyan egyenértékű műszaki paraméterekkel vagy intézkedésekkel, amelyek azonos szintű környezetvédelmet biztosítanak. E bíróság ebben a tekintetben többek között a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdésére hivatkozva – amelynek rendelkezéseit e törvény 123a. cikkének (3) és (4) bekezdése ültette át –, azt is

megállapította, hogy az általában alkalmazandó SO₂-kibocsátási értékek eléréséhez szükséges kéntelenítési arány csökkentésére vonatkozó eltérést érvényesen meg lehetett adni az említett rendelkezések és ezen irányelv 31. cikke alapján.

- 29 A Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie”, a „The Green Tank – grazhdansko sdruzhenie s nestopanska tsel” – Görög Köztársaság és NS felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 30 Ez utóbbi bíróság többek között azt hangsúlyozza, hogy Galabovo önkormányzatának a jelen ítélet 27. pontjában említett terve a SO₂-szennyezés csökkentésére irányuló hosszú távú intézkedést tartalmaz, amelynek címe „Kéntelenítő berendezések átépítésére vonatkozó projektek végrehajtása, legalább 98%-os kéntelenítési hatékonyság elérése, valamint a hatékony kéntelenítő berendezések nélküli vagy működésképtelen kéntelenítő berendezésekkel felszerelt kazánok üzemeltetésének megtiltása”. E tekintetben e bíróság megjegyzi, hogy az ügyvezető igazgató által a vitatott határozatban engedélyezett csökkentett kéntelenítési arány nem felel meg a 98%-os minimális kéntelenítési aránynak.
- 31 Az említett utóbbi bíróság arra is rámutat, hogy megállapítást nyert, hogy Galabovo önkormányzatának területén az engedélyezett átlagos napi és óránkénti SO₂-átlagértékeket rendszeresen túllépték, ami többek között a fent említett terv elfogadásához és frissítéséhez vezetett, és a Bíróság előtt folyamatban lévő C-730/19. sz., Bizottság kontra Bulgária ügyben kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás megindításának alapjául szolgált.
- 32 Egyébiránt e tervből kitűnik, hogy ezen a településen az óránkénti átlagos SO₂-koncentráció különböző ipari és háztartási forrásokból származik, amelyek kölcsönhatása így többek között a fent említett túllépésekhez is hozzájárul.
- 33 Felmerül tehát a kérdés, hogy az ügyvezető igazgató a vitatott határozat elfogadásakor milyen mértékben volt köteles figyelembe venni a jelen ítélet 30–32. pontjában említett különböző tényezőket.
- 34 E körülmények között határozott úgy a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését a [2010/75] irányelv 18. cikkével, valamint a [2008/50] irányelv 13. és 23. cikkével összefüggésben, hogy a [2010/75] irányelv 15. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy az eltérés engedélyezése – a környezetszennyezéssel kapcsolatos valamennyi releváns tudományos adat, többek között a [2008/50] irányelv 23. cikke szerinti, az adott zónára vagy agglomerációra vonatkozó megfelelő levegőminőségi terv keretében elfogadott intézkedések figyelembevételével – veszélyeztetheti-e a környezetminőségi szabványok betartását?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését a [2010/75] irányelv 18. cikkével, valamint a [2008/50] irányelv 13. és 23. cikkével összefüggésben, hogy a [2010/75] irányelv 15. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak el kell tekintenie a valamely létesítmény által kibocsátott légszennyező anyagokra vonatkozó kevésbé szigorú kibocsátási határértékek megállapításától, amennyiben az ilyen eltérés ellentétes lenne azon intézkedésekkel, amelyeket az adott zónában vagy

agglomerációban a [2008/50] irányelv 23. cikke szerint elfogadott, megfelelő levegőminőségi tervben megállapítottak, és ez az eltérés veszélyeztethetné azon cél elérését, hogy a levegőminőségi szabványok túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen?

- 3) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését a [2010/75] irányelv 18. cikkével, valamint a [2008/50] irányelv 13. cikkével összefüggésben, hogy a [2010/75] irányelv 15. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy a valamely létesítmény által kibocsátott légszennyező anyagokra vonatkozó kevésbé szigorú kibocsátási határértékek megállapítása – a környezetszennyezéssel kapcsolatos valamennyi releváns tudományos adat, többek között az adott szennyező anyag más forrásaival együtt kifejtett kumulatív hatás figyelembevételével – hozzájárulna-e a [2008/50] irányelv 13. cikke szerint az adott zónában vagy agglomerációban megállapított megfelelő levegőminőségi szabványok túllépéséhez, és ha igen, e hatóságnak el kell-e tekintenie a környezetminőségi szabványok elérését veszélyeztető eltérés engedélyezésétől?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 35 Mindenekelőtt meg kell jegyezni egyrészt, hogy noha a Bíróság elé terjesztett három kérdés többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésére vonatkozik, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása nem tartalmaz semmilyen magyarázatot arra vonatkozóan, hogy szükséges-e értelmezni az EUSZ e rendelkezését a kérdést előterjesztő bíróság által az alapeljárásban meghozandó határozat szempontjából, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az említett kérdések megfogalmazása előtti utolsó pontja végső soron maga is arra utal, hogy csupán a 2008/50 irányelv és a 2010/75 irányelv érintett rendelkezéseit kell a Bíróság elé terjeszteni.
- 36 E körülmények között nem tűnik szükségesnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének értelmezésével foglalkozni a kérdést előterjesztő bíróság által a jelen ügyben felvetett kérdések megválaszolása érdekében.
- 37 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy együttesen vizsgálándó kérdéseivel az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését ezen irányelv 18. cikkével, valamint a 2008/50 irányelv 13. és 23. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy az e 15. cikk (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak a környezetszennyezéssel kapcsolatos valamennyi releváns tudományos adat, többek között az adott szennyező anyag más forrásaival együtt kifejtett kumulatív hatás, valamint az érintett zóna vagy agglomeráció tekintetében a 2008/50 irányelv 23. cikkével összhangban megállapított releváns levegőminőségi tervben előírt intézkedések figyelembevételével meg kell tagadnia az ilyen eltérést, amennyiben az hozzájárulhat a 2008/50 irányelv 13. cikke értelmében meghatározott levegőminőségi szabványok túllépéséhez vagy sértheti az e tervben szereplő, az e szabványok tiszteletben tartásának biztosítására és azok túllépésének a lehető legrövidebb időtartamra való korlátozására irányuló intézkedéseket.
- 38 A 2008/50 irányelvet illetően emlékeztetni kell arra, hogy annak 1. cikkének 1. pontja értelmében, ezen irányelv célja a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzések meghatározása és létrehozása az emberi egészségre, valamint a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése érdekében. Ennek keretében ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy zónáikban és

agglomerációikban többek között a környezeti levegőben lévő SO₂ szintje ne lépje túl az említett irányelv XI. mellékletében meghatározott határértékeket (2022. május 12-i Bizottság kontra Bulgária [Határértékek – SO₂] ítélet, C-730/19, nem tették közzé, EU:C:2022:382, 62. pont).

- 39 Egyébiránt, ahogyan arra a Bíróság rámutatott, a 2008/50 irányelv 23. cikke közvetlen kapcsolatot állít fel egyrészt a SO₂-ra vonatkozó, ezen irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezései által előírt határértékek túllépése, másrészt a levegőminőségi tervek kidolgozása között (2022. május 12-i Bizottság kontra Bulgária [Határértékek – SO₂] ítélet, C-730/19, nem tették közzé, EU:C:2022:382, 129. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Amint ugyanis a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének első albekezdéséből kitűnik, az ilyen túllépés adott zónában vagy agglomerációban való fennállása megállapításának, ilyen terv elfogadásához kell vezetnie.
- 40 E tervek elfogadását illetően a Bíróság azt is pontosította, hogy a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből az következik, hogy jóllehet a tagállamok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a meghozandó intézkedések terén, ezen intézkedéseknek mindenképpen lehetővé kell tenniük, hogy a határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen (2022. május 12-i Bizottság kontra Bulgária [Határértékek – SO₂] ítélet, C-730/19, nem tették közzé, EU:C:2022:382, 132. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Márpedig a jelen ügyben rá kell mutatni, hogy a Bíróság nemrég megállapította, hogy a Bolgár Köztársaság 2007 óta nem teljesítette a 2008/50 irányelv 13. és 23. cikkéből eredő kötelezettségeit a BG0006 területen (Délkelet-Bulgária), ahol Galabovo település és a „TETS Maritsa-iztok 2” található, mivel a SO₂-ra vonatkozó levegőminőségi határértékeket túllépték, és nem voltak megfelelő levegőminőségi tervek (2022. május 12-i Bizottság kontra Bulgária [Határértékek – SO₂] ítélet, C-730/19, nem tették közzé, EU:C:2022:382, 21., 23., 29. és 149. pont).
- 42 Ami a 2008/50 irányelv és a 2010/75 irányelv között esetlegesen fennálló kapcsolatokat illeti, mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy a 2008/50 irányelv (18) preambulumbekkezdése kifejezetten kimondja, hogy az ipari tevékenységeknek a 2008/1 irányelv értelmében történő engedélyezésekor teljes mértékben figyelembe kell venni az ezen irányelvben meghatározott, a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzéseket, amely irányelv helyébe időközben a 2010/75 irányelv lépett, amely átdolgozta az addig e területen alkalmazandó különböző irányelveket.
- 43 A 2010/75 irányelvet illetően emlékeztetni kell arra, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló erőműre alkalmazandó kibocsátási határértékek konkrét meghatározását ezen irányelv szabályozza, különösen annak 15. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az illetékes hatóságnak olyan kibocsátási határértékeket kell meghatároznia, amelyek biztosítják, hogy normál üzemeltetési feltételek mellett a kibocsátások nem haladják meg a BAT-következtetésekről szóló, az ezen irányelv 13. cikkének (5) bekezdésében említett határozatokban foglalt BAT-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket.
- 44 A 2010/75 irányelv 15. cikkének (3) bekezdésétől eltérve az irányelv 15. cikkének (4) bekezdése feljogosítja az illetékes hatóságot arra, hogy kevésbé szigorú kibocsátási határértékeket állapítson meg, ha a BAT-hoz kapcsolódó kibocsátási szintek elérése e létesítmény elhelyezkedése vagy műszaki jellemzői miatt a környezeti előnyökhöz képest aránytalanul magas költségekkel jár.

- 45 Mindazonáltal e 15. cikk (4) bekezdéséből kitűnik, hogy az ilyen eltérés csak az e rendelkezésben előírt egyéb feltételek tiszteletben tartása mellett biztosítható, és az eltérés alkalmazásának lehetősége ezenkívül nem érinti a 2010/75 irányelv 18. cikkét.
- 46 Így először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2010/75 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében az illetékes hatóság minden esetben biztosítja, hogy az eltérés biztosítása révén ne kerüljön sor „jelentős szennyezés” okozására, és hogy elérjék a „környezet egészének magas szintű védelmét”.
- 47 A 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés tehát nem minden olyan esetben alkalmazandó, amikor az általános kibocsátási határértékek betartása aránytalan költségekkel jár a létesítmény üzemeltetője számára. Ilyen eltérés ugyanis csak akkor alkalmazható, ha a kevésbé szigorú kibocsátási határértékek nem vezetnek „jelentős szennyezéshez”, és ezen eltérés ellenére a „környezet egészének magas szintű védelme” biztosított.
- 48 Ami először is a jelentős szennyezés hiányára vonatkozó feltételt illeti, rá kell mutatni arra, hogy tekintettel egyrészt a 2010/75 irányelv 3. cikkének 2. pontjában szereplő „szennyezés” fogalmának meghatározására, amely többek között az emberi egészséget vagy a környezet minőségét esetlegesen veszélyeztető anyagok levegőbe való kibocsátására vonatkozik, másrészt a SO₂-ra vonatkozó levegőminőségi határértékeket meghatározó 2008/50 irányelv tartalmára, ezen anyag levegőbe történő bármely kibocsátása a 2010/75 irányelv 15. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében vett szennyezésnek minősül.
- 49 Egyébiránt, ahogyan az a jelen ítélet 41. pontjából kitűnik, nem vitatott, hogy a 2008/50 irányelvben a SO₂ tekintetében előírt levegőminőségi határértékeket az alapügyben szereplő erőmű hatásterületén túllépik.
- 50 Márpedig, ahogyan azt a főtanácsnok az indítványának 57. pontjában kifejtette, a levegőminőségi határértékek SO₂ tekintetében történő ilyen túllépése nem tekinthető jelentéktelen szennyezésnek, hanem azt szükségszerűen a 2010/75 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében vett „jelentős szennyezésnek” kell tekinteni, tekintettel mind a 2008/50 irányelv által követett, a jelen ítélet 38. pontjában hivatkozott célkitűzésekre, mind pedig arra a körülményre, hogy a SO₂ tekintetében az európai uniós jogalkotó nem írta elő levegőminőségi határértékek betartására vonatkozóan határidő meghosszabbításának lehetőségét.
- 51 Másodszor, ami a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés biztosításának a „környezet egésze magas szintű védelmének” követelménye általi korlátozását illeti, meg kell jegyezni, hogy a 2008/50 irányelvben által megállapított szabályok az Uniónak a környezetvédelem és a közegészségügy területén fennálló, többek között az EUSZ 3. cikk (3) bekezdéséből és az EUMSZ 191. cikk (1) és (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit konkretizálják, amelyek szerint az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket, és amely politika többek között az elővigyázatosság és a megelőzés elvén alapul (2019. június 26-i Craeynest és társai ítélet, C-723/17, EU:C:2019:533, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Következésképpen a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdése alapján nem biztosítható eltérés, ha az hozzájárulhat a 2008/50 irányelvben a SO₂-ra vonatkozóan megállapított levegőminőségi határértékek túllépéséhez.

- 53 E tekintetben ezenkívül pontosítani kell, hogy az elővigyázatosság elve értelmében, ha bizonytalanság áll fenn abban a kérdésben, hogy a kevésbé szigorú kibocsátási határértékek a 2010/75 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében vett „jelentős szennyezést” eredményeznek-e, vagy sem, nem biztosítható eltérés (lásd ebben az értelemben: 2019. október 10-i Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola ítélet, C-674/17, EU:C:2019:851, 66. pont).
- 54 Ugyanebben az összefüggésben a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérés biztosítása olyan átfogó értékelést követel meg, amely figyelembe vesz minden szennyezőanyag-forrást és azok kumulatív hatását, oly módon, hogy biztosítva legyen, hogy még ha valamely forrás tekintetében eltérést engedélyeznek is, a kibocsátásaik összege ne eredményezze a 2008/50 irányelvben meghatározott levegőminőségi határértékek túllépését.
- 55 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés nem érinti ezen irányelv 18. cikkének alkalmazását. E 18. cikk előírja, hogy amennyiben a környezetminőségi szabvány szigorúbb feltételeket követel meg, mint amilyenek a BAT-tal elérhetők, az engedélybe további intézkedéseket kell belefoglalni az egyéb, környezetminőségi szabványoknak való megfelelés céljából hozható intézkedések sérelme nélkül.
- 56 A 2010/75 irányelv 3. cikkének 6. pontja a „környezetminőségi szabvány” fogalmát úgy határozza meg, mint olyan követelmények összessége, amelyeknek egy adott környezet vagy annak egy bizonyos része egy adott időben meg kell, hogy feleljen, ahogy ezt az uniós joganyag meghatározza.
- 57 Ahogyan az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, az ilyen szabványok a szennyező anyagok koncentrációira vonatkozó konkrét minőségi követelményekre vonatkoznak, amelyeknek egy adott időpontban az érintett környezetnek meg kell felelnie (2011. május 26-i Stichting Natuur en Milieu és társai ítélet, C-165/09–C-167/09, EU:C:2011:348, 62. pont).
- 58 Arra is emlékeztetni kell, hogy – amint azt a jelen ítélet 42. pontja hangsúlyozza – a 2008/50 irányelv (18) preambulumbekzdése kifejezetten kimondja, hogy az ezen irányelv által előírt, a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzéseket teljes mértékben figyelembe kell venni az olyan ipari tevékenységek engedélyezésekor, mint amelyek a 2010/75 irányelv hatálya alá tartoznak.
- 59 A fentiekre tekintettel, és ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 82. és azt követő pontjaiban rámutatott, meg kell állapítani, hogy az egyes szennyező anyagokra vonatkozóan a 2008/50 irányelv 13. cikkében és XI. mellékletében előírt levegőminőségi határértékek a 2010/75 irányelv 18. cikke értelmében vett „környezetminőségi szabványoknak” minősülnek.
- 60 A levegőminőségi határértékeket ugyanis főszabály szerint az Unió területén mindig és mindenhol tiszteletben kell tartani. (lásd ebben az értelemben: 2020. április 30-i Bizottság kontra Románia [A PM₁₀-re vonatkozó határértékek túllépése] ítélet, C-638/18, nem tették közzé, EU:C:2020:334, 73. és 74. pont; 2020. november 10-i Bizottság kontra Olaszország (Határértékek – PM₁₀) ítélet, C-644/18, EU:C:2020:895, 96. és 97. pont).
- 61 Márpedig az a tény, hogy a „környezetminőségi szabványok” meghatározása egy sor követelményre utal, amelyeket csupán „egy adott időpontban” kell teljesíteni, nem zárja ki, hogy e meghatározás magában foglalja a folyamatosan tiszteletben tartandó levegőminőségi határértékeket. Ugyanis, noha az említett meghatározás lehetővé teszi olyan követelmények

előírását, amelyeket nem kell folyamatosan tiszteletben tartani, az állandó jellegű követelmények *a fortiori* az ugyanezen fogalommeghatározás értelmében vett „környezetminőségi szabványoknak” minősülnek, mivel azok mindig érvényesek.

- 62 A 2010/75 irányelv 18. cikke tehát megerősíti ezen irányelv 15. cikke (4) bekezdésének azon értelmezését, amely szerint az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy az adott létesítmény által kibocsátott légszennyező anyagokra vonatkozó kevésbé szigorú kibocsátási határértékek megállapítása hozzájárul-e az adott zónában vagy agglomerációban a 2008/50 irányelv 13. cikkével összhangban megállapított, megfelelő levegőminőségi szabványok túllépéséhez, és ha igen, eltekint a környezetminőségi szabványok tiszteletben tartását veszélyeztető eltérés engedélyezésétől.
- 63 Harmadszor pontosítani kell azt is, hogy amikor egy adott létesítmény hatásterületén túllépik a levegőminőségi határértékeket, a kibocsátási határértékektől való ilyen eltérés esetleges biztosítására csak a 2008/50 irányelv 23. cikke értelmében vett azon levegőminőségi tervek előírásainak tiszteletben tartása mellett kerülhet sor, amelyeket ilyen túllépéssel összefüggésben kellett elkészíteni.
- 64 Ugyanis először is, a jelen ítélet 40. pontjában felidézettekre tekintettel, és ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 67. pontjában rámutatott, noha a tagállamok jogosultak az illetékes hatóságok hatáskörét oly módon megszervezni, hogy a levegőminőségi terv különböző hatóságok különböző jogi aktusaiból álljon elő, biztosítaniuk kell, hogy e jogi aktusok együttesen megfeleljenek a 2008/50 irányelv 23. cikke szerinti követelményeknek, és közösen elérik a levegőminőségi határértékek tiszteletben tartására vonatkozó célt.
- 65 Másodszor, ahogyan az a jelen ítélet 46–50. pontjából kitűnik, a kibocsátási határértékektől való eltérés nem engedélyezhető a 2010/75 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján, amennyiben az hozzájárulhat az e rendelkezés értelmében vett jelentős szennyezéshez, és különösen a SO₂ tekintetében a 2008/50 irányelv alapján bevezetett levegőminőségi határértékek túllépéséhez. Márpedig a levegőminőségi tervek által meghatározott követelmények éppen az ilyen túllépések elleni küzdelmet célozzák annak biztosításával, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen.
- 66 Következésképpen az ilyen eltérés biztosítására hatáskörrel rendelkező hatóságnak tartózkodnia kell attól is, hogy a valamely létesítményből származó szennyező anyagokra vonatkozóan kevésbé szigorú kibocsátási határértékeket állapítson meg, mivel az ilyen eltérés ellentétes lenne az érintett zóna vagy agglomeráció tekintetében a 2008/50 irányelv 23. cikkének megfelelően elfogadott levegőminőségi tervben megállapított intézkedésekkel, különösen azokkal, amelyek – mint a jelen esetben – a kéntelenítési arányok tiszteletben tartását írják elő, és veszélyeztetnék az annak biztosítására irányuló célkitűzést, hogy a határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen.
- 67 A fenti megfontolások összességére tekintettel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2010/75 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését ezen irányelv 18. cikkével, valamint a 2008/50 irányelv 13. és 23. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az e 15. cikk (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak a környezetszennyezéssel kapcsolatos valamennyi releváns tudományos adat, többek között az adott szennyező anyag más forrásaival együtt kifejtett kumulatív hatás, valamint az érintett zóna vagy agglomeráció tekintetében a 2008/50 irányelv 23. cikkével összhangban megállapított releváns levegőminőségi tervben előírt intézkedések figyelembevételével meg kell tagadnia az ilyen

eltérést, amennyiben az hozzájárulhat a 2008/50 irányelv 13. cikke értelmében meghatározott levegőminőségi szabványok túllépéséhez, vagy sértheti az e tervben szereplő, az e szabványok tiszteletben tartásának biztosítására és azok túllépésének a lehető legrövidebb időtartamra való korlátozására irányuló intézkedéseket.

A költségekről

- 68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (4) bekezdését ezen irányelv 18. cikkével, valamint a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. és 23. cikkével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

az e 15. cikk (4) bekezdése szerinti eltérés iránti kérelem vizsgálata során az illetékes hatóságnak a környezetszennyezéssel kapcsolatos valamennyi releváns tudományos adat, többek között az adott szennyező anyag más forrásaival együtt kifejtett kumulatív hatás, valamint az érintett zóna vagy agglomeráció tekintetében a 2008/50 irányelv 23. cikkével összhangban megállapított releváns levegőminőségi tervben előírt intézkedések figyelembevételével meg kell tagadnia az ilyen eltérést, amennyiben az hozzájárulhat a 2008/50 irányelv 13. cikke értelmében meghatározott levegőminőségi szabványok túllépéséhez, vagy sértheti az e tervben szereplő, az e szabványok tiszteletben tartásának biztosítására és azok túllépésének a lehető legrövidebb időtartamra való korlátozására irányuló intézkedéseket.

Aláírások